

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD:

Det er ikke sværere end et almindeligt hegn, men du skal sørge for, at samlingerne mellem isoleringen er placeret forskudt, da lyden ellers kan trænge igennem.

TIDSFORBRUG:

Afhænger af størrelsen. Her 4-5 dage (til 46 meter).

PRIS:

Ca. 800 kr. pr. meter

STOP STØJEN

Efter at støjhegnet er blevet bygget, er lyden i haven blevet dæmpet med 5-6 dB. Så nu kan det lade sig gøre at føre en almindelig samtale udenfor og nyde livet på terrassen, selvom bilerne suser forbi på den anden side. Før var det helt umuligt.

STØJ måles i decibel (dB). En almindelig samtale ligger på omkring 60 dB. Moderat trafikstøj på omkring 65 dB, men lastbilers motorer og personbiler, der accelererer kraftigt, kan komme helt op på 85-90 dB. Ørets smertegrænse ligger omkring 120-130 dB. Det svarer til larmen fra et fly, der rammer landingsbanen. Det, der larmer mest, er skud eller kraftigt fyrværkeri med 160 dB. Kun overgået af et kanonskud med 180 dB. Her brister trommehinden.

Er du generet af trafikstøj? Så byg et støjhegn. Det er genialt til at dæmpe lyden fra biler, især lastbiler, så du kan nyde at være udenfor.

M eget støj kan dit øre vænne sig til. Men så er der noget, der er så generende, at du bliver nødt til at gøre noget ved det. Hvis du kan. Bor du op ad en trafikeret vej, så har du faktisk mulighed for at reducere støjen i din have mærkbart, hvis du bygger et støjhegn.

Der findes to typer af støjhegn: Det reflekterende, hvor lyden bliver slået tilbage, og det absorberende, som "suger" lyden op. Det er den type

støjhegn, vi bygger her, fordi det er det mest effektive. Det reflekterende hegn kaster lyden tilbage, så du kan risikere, at den fx rammer en stor lastbil og havner i din have alligevel.

Tætheden er altafgørende for, hvor godt et støjhegn virker. Jo tættere det er, desto mere effektivt. Det, der suger lyden op, er isoleringsmateriale af stenuld, som hegnen skal fyldes med. Her bruger vi støbebatts, som er forholdsvis hårde. De er lette

at skære til og stable på plads mellem stolperne, og så kan de tåle at stå ubeskyttet. Det er ikke så kønt, men nødvendigt, for at det kan suge lyden op. Men det er kun den side, der vender ud mod støjen, der ikke må dækkes. Du må gerne beklæde bagsiden.

Der er ingen særlige regler for støjhegn. De skal blot følge reglerne for bygning af hegn fra bygningsreglementet. Her står fx, hvor højt og hvor tæt på naboen du må bygge.

Stolperne

Et støjhegn kræver nogle solide stolper, der er gravet 90 cm ned i jorden eller evt. støbt fast. Har du mulighed for det, er det en god idé selv at vælge stolperne til hegnet, så du sikrer dig, at de er så lige som muligt. Det er ekstra vigtigt her, fordi det gør det lettere at få isoleringsmaterialet til at slutte helt tæt, når stolperne er lige. Afstanden mellem stolperne er her 179,5 cm, der passer med tre stykker af det isoleringsmateriale, vi bruger.

Hvis du skal bygge et langt hegn, er det en god idé at måle op til stolperne med en rotorlaser. Den kan stå i samme position og måle den nøjagtige højde på alle stolper. Her skal højden være 193 cm.

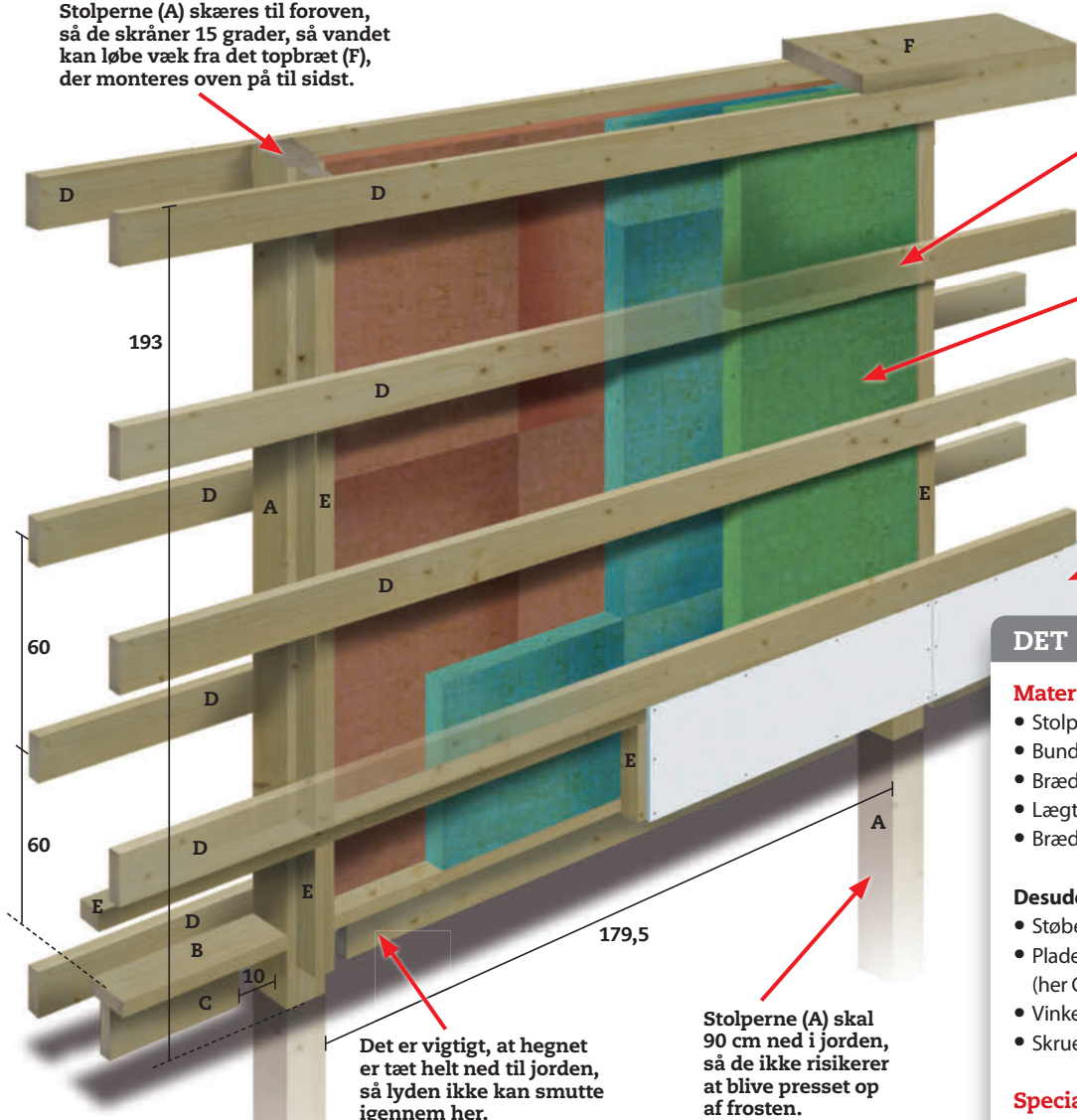

1 Sæt stolperne (A) i jorden. Du kan evt. skrue et bræt fast på tværs af stolpen lige under jordoverfladen. Det giver stolpen ekstra stabilitet. Det er også en god idé at lægge småsten i bunden som dræn – så holder stolpen længere.

2 Mål op til højden på stolperne. Det gøres her med en rotorlaser. Stolperne er stivet af med brædder, der sikrer, at de står lige. Hegnet bygges foran et andet hegn, så vi behøver ikke at tænke på, at bagsiden skal være pæn ind mod haven.

Stolperne (A) skæres til foroven, så de skråner 15 grader, så vandet kan løbe væk fra det topbræt (F), der monteres oven på til sidst.

Isolering i det yderste lag er skåret til, så det passer med, at samlingen dækkes af et bræt (D) til sidst. Det samme gælder i det første lag isolering.

Isolering består af støbebatts, der placeres i tre lag. Alle samlinger skal placeres forskudt, da lyden ellers kan trænge igennem.

Hegnet lukkes her af nederst med et materiale, der hedder Conchip. Det minder om eternit og kan tåle at være i kontakt med jord.

Det er vigtigt, at hegnet er tæt helt ned til jorden, så lyden ikke kan smutte igennem her.

Stolperne (A) skal 90 cm ned i jorden, så de ikke risikerer at blive presset op af frosten.

DET HAR VI BRUGT

Materialer

- Stolper (A), 100 x 100 mm
- Bundbrædder (B) og (C), 19 x 100 mm
- Brædder (D), 19 x 100 mm
- Lægter (E), 38 x 56 mm til træskelet
- Brædder (F), 25 x 200 mm til topbræt

Desuden:

- Støbebatts (60 x 120 cm) til isolering
- Plader til soklen, der tåler jordkontakt (her Conchip fra Ivarsson)
- Vinkelbeslag, 90 x 90 mm
- Skruer: 5 x 40, 4 x 50, 4,5 x 60, 5 x 100 mm

Specialværktøj

- Rotorlaser

3 Højden mærkes op på stolperne (A). Når højden er mærket op ud fra rotorlaseren, streges op med en vinkel, så du har en lige streg at save efter på forsiden af stolpen.

Der tegnes op til et skråt snit på 15 grader i toppen af stolpen.

4 Stolpen (A) skal saves skråt af foroven, så vandet kan løbe væk fra topbrættet (F). Her bruges et bræt som skabelon, så alle stolper bliver ens.

5 Sav stolperne (A) til foroven efter de streger, du har tegnet op. Det kan godt være svært at save, når stolpen allerede står i jorden, så vær omhyggelig, og pas på, at saven ikke løber "løbsk", når du skal save efter flere streger på en gang.

Bund og bagside

Mellem stolperne skal der sættes et bundbræt op, som isoleringen kan stå på. Bundbrættet består i virkeligheden af to brædder, der samles som et T. Den vandrette del har samme længde som afstanden mellem stolperne, og midt under den vandrette del sættes et bræt fast lodret. Det er en anelse kortere, da der skal være plads til et vinkelbeslag i hver ende, som det vandrette bræt kan ligge på. Det lodrette bræt giver bundbrættet en stor bæreevne og sikrer, at det ikke buer på midten, og at isoleringen står ordentligt.

Bag på stolperne skal der monteres fire tværgående brædder, som holder isoleringen på plads.

1 Sæt vinkler fast nederst på stolpen, som den vandrette del af bundbrættet (B) kan hvile på. Bundbrættets lodrette del (C) skrues fast til (B). Her bruges 90 x 90 mm vinkler, der skrues fast med fire 5 x 40 mm beslagskruer.

Bundbrættet hviler på vinkelbeslagene og fastgøres oppefra med et par 4 x 50 mm skruer.

2 Saml bundbrættet af to dele (B) og (C), monter det mellem stolperne. Bundbrættet (B) har samme længde som afstanden mellem stolperne, men den lodrette del (C) er 10 cm kortere i hver ende for at gøre plads til vinklerne.

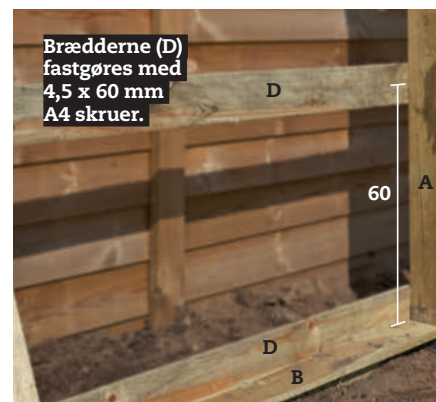

Afstivningsbræt

3 Sæt det øverste bræt (D) fast på bagsiden af stolperne. Overkanten af brættet skal flugte med toppen af stolpen. Det skrues fast med 4,5 x 60 mm A4 skruer. Når øverste bræt er på plads, kan afstivningsbrættet mellem stolperne fjernes.

4 Det nederste bræt (D) sættes på siden af bundbrættet (B), så de kan skrues sammen. Det giver endnu mere afstivning til bunden, men betyder også, at du ikke risikerer at presse det nederste bræt ud, når isoleringen sættes på plads.

Brædderne (D) fastgøres med 4,5 x 60 mm A4 skruer.

5 Sæt de to midterste brædder (D) op. De placeres med henholdsvis 60 og 120 cm's afstand fra bundbrættet (B). Det passer med de samlinger, der bliver mellem isoleringen. Bagsiden er nu færdig.

Lægter og sokkel

For at få plads til tre lag isolering mellem stolperne sættes der lægter op på forsiden af stolperne, både lodret og vandret, som en ekstra ramme til det tredje lag isolering. Lægterne sikrer samtidig, at det yderste lag isolering rækker 3 cm ind over stolpen og dækker den revne, der ellers ville være mellem stolpe og isolering. Det er vigtigt, så lyden ikke kan smutte igennem.

Forneden skal hegnet lukkes af med plader af Conchip, så der kommer en pæn overgang mellem isoleringen og jorden. Conchip er et stærkt materiale, der kan tåle at stå i jorden. Du kan evt. også bruge eternit eller andet uforgæneligt materiale.

1 Sæt lægter (E) fast midt på forsiden af stolperne (A) med 5 x 100 mm skruer. Inden lægterne skrues fast, skal de saves til foroven med et skråt snit ligesom stolperne, da lægterne også skal bære topbrættet (F).

2 Sæt lægter (E) fast vandret under de lodrette. De vandrette lægter skal bære det yderste lag isolering og er samtidig der, hvor "soklen" skal skrues fast. Her bores for med et 5 mm bor, så er det nemmere at skruer lægten fast.

Isolering

Isoleringsmaterialet i støjhegnet er støbebeatts, 50 mm tykke, der skal sættes op i tre lag. Støbebeatts er meget faste. Derfor er det vigtigt, at de skæres meget præcist til, for de kan ikke presses på plads som normal isolering. Brug en god, skarp kniv, så snittet bliver lige og samlingerne så tætte som muligt.

1 Isoleringen skæres til med en skarp kniv. I det første lag kan der stå tre stykker ved siden af hinanden på den høje led. Det passer med, at samlingen mellem isoleringsstykkerne kommer til at være ud for midten af det tredje bræt (D).

2 Resten af første isoleringslag sættes på plads. De øverste tre stykker skal nå op, så de flugter med overkanten af det øverste bræt. Det, der skæres af de øverste stykker, bruges i bunden af andet lag. Så undgår du spild.

Isoleringen skal lappe over

For at støjhegnet virker optimalt, er det vigtigt, at lyden ikke kan trænge igennem ved revner og samlinger. Det er derfor, at samlinger skal sidde forskudt og være præcise. Og det sidste lag isolering skal dække den lille revne, der er mellem de to første lag isolering og stolperne. Det sikrer, at hegnet bliver helt tæt.

3 Skær isoleringen til andet lag til. Vær omhyggelig med, at alle samlinger sidder forskudt i de tre lag både på højden og bredden.

4 Det sidste stykke sættes på plads i det tredje lag. Her får vi en hjælpende hånd, men hvis du har skåret isoleringen præcist til, kan det som regel godt stå selv, indtil der kommer brædder uden på.

3 Skru korte lægtestykker (E) fast nederst på stolperne under de vandrette lægter. De korte stykker er ca. 20 cm og skal bruges til at støtte pladerne til soklen, så hegnet også er tæt i bunden.

4 Monter sokkelpladerne. De skæres til på længden med en dyksav med klinge til eternit. Du kan også bruge en fukssvans, men den er "død" bagefter. Bor for med et 5 mm bor, og skru pladerne fast med 5 x 40 mm skruer.

5 Skru det nederste bræt (D) på forsiden af stolperne fast. Det placeres, så det lige lapper over sokkelpladerne, og skrues fast til de lodrette lægter (E) med 4,5 x 60 mm skruer. Så er vi klar til isolering!

Den sidste finish

Nu mangler der kun et topbræt foroven og fire brædder på forsiden af hegnet til at sikre, at isoleringen holdes på plads. De fire brædder fordeles, så de sidder i top, bund, og de sidste to fordeles i midten – ligesom brædderne, der blev monteret på bagsiden af stolperne. Du kan evt. også bruge rionet på forsiden, men det er en noget dyrere løsning.

Topbrættet sikrer, at der ikke kommer vand ned i isoleringen, og at stolpernes ender bliver afskærmet for vand, så de holder længere. Samtidig giver det hegnet en pæn afslutning.

1 Skru brædder (D) fast uden på isoleringen med to 4,5 x 60 mm skruer i hver stolpe. Bor for, så træet ikke flækker. Vent med at fastgøre det øverste bræt på fronten. Det er lettere at gøre, efter topbrættet (F) er sat fast.

2 Sæt topbrættet (F) fast. Det er skåret til, så det går 3 cm ud over siderne på hegnet og endestolperne. Det fastgøres med 5 x 100 mm skruer. Når topbrættet er skruet fast, monteres det øverste bræt (D).

Sådan gør du, hvis hegnet står på en skrånende grund

Hvis hegnet skal bygges på en grund, der skråner, bliver det pænere, hvis hegnet "falder" regelmæssigt med samme afstand, så det ser harmonisk ud. Hegnet her skal "falde" lidt, og det passer med, at hvert tredje fag skal placeres 7 cm lavere end de foregående.

Det kan give lidt ekstra udforordringer, når fx topbrættet (F) skal monteres. Men det klares ved at sætte en hjælpeklods på den ene stolpe, så der er noget at skruer brættet fast i.

1. En stump bræt skrues fast øverst på den stolpe (A), hvor hegnet skal "falde" i højde. For her skal topbrættet (F) ikke skrues fast oven på stolpen.

2. Topbrættet (F) placeres oven på hjælpeklodsens og skrues fast til den, hvor hegnet "falder".

3. Det er også nødvendigt at save et hak i det øverste bræt (D) på fronten, så samlingen mellem de to øverste forskudte brædder bliver pæn.